HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

היא תועבה. במחזיר גרושתו כתיב (דברים כד) כי תועבה היא: **השני מה תהא עליו.** היאך יטהר לקדשים שאילו היה מצורע חבירו מי אע"פ שנתערבו קרבנותיהם זה יקרב לשם מי שהוא וזה יקרב לשם מי שהוא או אם מת האחד והיו שני הקרבנות בפנינו היו הקרבנות מתים וזה מקריב קרבן אחר אבל עכשיו אינו יכול להקריב את זה שמא של מת הוא והוי חטאת שמתו בעליה וקרבן אחר נמי אינו יכול להביא שמא אותו שקרב היה שלו ופטור ונמצא מביא חולין לעזרה ואינו יכול להתנות בנדבה שאין חטאת באה נדבה ואפי' לרבי שמעון דאמר לקמן אשם קרב מספק על תנאי אם הוא חייב אשם הרי זה לאשם ואם אינו אינו הרי זה שלמי נדבה הני מילי אשם שמתן דמו דומה לשלמים אבל חטאת שאין מתן דמה דומה לשלמים אינו יכול להתנות ואומר אם קרבה חטאתי הרי חטאת זו שלמי נדבה דמתן דמה דומה היכי ליעביד ליעביד אחרנא מתנות ונמעלה מחוט הסיקרא שמא שלמי נדבה הינהו ואם שמי מתנות ונמטה מחוט הסיקרא שמא חטאת הוא: **והוי ליה עני.** ורחוי להביא בדלות וחטאת העוף באה בספק ואין שם משום מביא חולין בעזרה: **והא איכא אשם.** ששוה בעשיר ובעני והיאך הוא מביא אשם מספק דלמא מייתי חולין בעזרה: **אמר שמואל.** הך תקנתא דרבי יהושע כשהביא את אשמו קודם מיתת חבירו אבל אם לא קרב אין לו תקנה: **אי לרבי יהודה.** דאמר אין אשם בא על תנאי ומשום הכי ליכא תקנתא באשם: **הא אמר אשם קבע.** ואם קרב את אשמו לית ליה תקנתא בחטאת דאשם שהביא בעשירות קבע את שאר קרבנותיו בעשירות ואין יכול להביא את חטאתו עני: **מצורע שהביא.** אחד מקרבנותיו: **והעשיר.** עד שלא הספיק להביא את כולו או עשיר והעני: **הכל הולך אחר חטאת.** אם הביא חטאת בדלות מקריב נמי עולתו בדלות ואם בעשירות מקריב נמי עולה בעשירות: **אחר אשם.** אם כשהקריב אשמו היה עשיר יקריב את האחרים בעשירות: **אחר צפורים.** שתי צפרים חיות טהורות שהיה כהן מטהר בהם את המצורע שבעה ימים קודם תגלחתו ולאו קרבן הן ושוות בעשיר ובעני ואם באותה שעה היה עשיר מביא כל קרבנותיו בעשירות. וטעמא דכולהו מפרש בברייתא [ט.] אשר לא תשיג ידו בטהרתו רבי שמעון סבר טהרתו דבר המכפרו ורבי יהודה סבר דבר המכשירו והיינו אשם שממנו נותן על הבהונות ורבי אליעזר סבר דבר הגורם לו טהרה ומאי ניהו צפורין: **ואי לרבי שמעון.** דאמר אשם לא קבע והלכך אפילו הקריב את אשמו כשהוא עשיר יכול להביא חטאת עני למה ליה לשמואל לאוקמי כשקרב אשמו כשהוא עשיר יכול להביא חטאת עני אפילו לא קרב נמי איכא תקנתא באשם לאתויי אשם מביתו ולומר אם קרבן שקרב של חבירי הרי זה שלי ואם שלי היה הרי זה לשלמים: **למחרת.** בספק מצורע קאי וקאמר למחר של טבילתו שהוא יום הבאת קרבנותיו מביא את אשמו כו': שחיטתו

ח) [קדושין עז.] יבמות יח: מד:, ג) נגעים פי"ד מי"ג, ג) נ"א האמר, ד) נגעים פי"ד מי"א ערכין יז: כריתות ט:, ה) [נ"ל רבין], ו) מזר פ. זבחים עו. מנחות קה., ז) [ויקרא יד].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה למחרת וכו' בספק מצורע אייר דקאמר למחרת טבילתו שהוא יום הבאת קרבנותיו מביא את אשמו כו' והך בריתא: (ב) בא"ד אינו יודע אם נטהר מצרעתו אי לאו:

מוסף רש"י

היא תועבה. כלומר בעונש עבירה (קדושין עז.). **ואין בניה תועבין.** דאין הימנו פסולה לכהונה (יבמות יא:). **הכל הולך אחר חטאת.** אם הביא חטאת בהמה בעשירות, מביא נמי עולת בהמה, ואם הביא חטאת העוף בעניות, אע"פ שהעשיר מביא נמי עולה בעניות (ערכין יז:). **אחר צפורים.** שתי צפורין חיות שהוא מביא לצורך הזאה קודם תגלחת, אם בעשה שהו עליו הוי עני, מביא בעניות קרבנותיו, ואם בשעה שעה היה עשיר מביא כל קרבנותיו בעשירות (שם). למחרת. בספק מצורע מוחלט וספק אינו מוחלט קאי, למחרת ביום השמיני (זבחים עו.). בתוספתא דמזירות קתני לה, מי שהיה ספק נזיר טמא וספק טהור, ספק מצורע מוחלט וטמא ספק טהור, אוכל בקדשים אחר ס' יום כו', ר"ש אומר למחר של יום שש מביא אשמו כו' (מנחות קה.).

עין משפט נר מצוה

נח א מיי' פט"ו מהל' איסורי ביאה הל"ג: **נט ב** מיי' פ"ב מהל' ממזרים כפרה הל"י: **ס** ג מיי' שם הל"ט ועי' בכ"מ:

תוס' הרא"ש

א"ל היא תועבה ואין בניה תועבין. תימה למה לי קרא כיון דק"ר דאלמנה פריכא הוא ופריכא גמורה היא דבפ' החולץ חזר בו רב יוסף מדבריו מתוך פירכא זו גבי הכל מודים במחזיר גרושתו דהולד פגום ור' יהושע גופיה חשיב ליה פירכא דמכשר בני צרות דב"ה לב"ש דקאמר התם מעידני בכם. וי"ל דאיצטריך למימר היא תועבה ואין בניה תועבין דלא תימא בניה תועבין משום דכתיב ביה טומאה כעריות כדאמרינן בפ"ק דיבמות ואפי' רבנן דר' יוסי בן כפר דדרשינן לרבות סוטה הנסתרה הא אמרינן אין מקרא יוצא מידי פשוטו ואפי' למ"ד כיון דאיעקר איעקר מ"מ שפיר איצטריך היא תועבה דלא תימא דאמחזיר גרושתו נמי קא'; **השני** מה תהא עליו. שאילו היה חי מצורע חבירו זה יקרב לשם מי שהוא וזה יקרב לשם מי שהוא; ואפי' לא קרב אשמו כדבעי רב ששת לאוקומי ויכול לעשות מכל אחד ואחד מתן בהונות לשניהם ואי משום סמיכה יקריבוהו בלא סמיכה משום תקוני גברא; **דתנן** מצורע שהביא קרבן היינו דמשום דלא נילף מאלמנה לכהן גדול ומעבד ונכרי דתמחלל כו' יהודה דבפ' במה דקדושין (דף פח.): **ומת** אחד מהן. תימה למאי דס"ד דלא קרב אשמו וכדבעי רב ששת לאוקומי בלא מת נמי היינו יכולין לשאול היאך יקרב השני הלא אינם יודעין מי נפטר כבר מקרבן ונמי יעשו מתן בהונות מדם האשם שלא קרב וי"ל יכולין לעשות לשניהם ואי משום סמיכה יקריבו בלא סמיכה משום תקוני גברא: **ומביא** חטאת העוף הבא על הספק. וקשה דבגיטין פרק כל הגט (דף כח:) גבי השולח חטאתו ממדינת הים ואוקמיה רב פפא בחטאת העוף היכי קאמר בתר הכי ולריכי כו' אבל חטאת העוף מספקא לא ליתי חולין לעזרה והא אמרינן בשמעתין דבא על הספק וי"ל דהכא כשהמצורע לפנינו משום תקוני גברא מקריבין אותו אספקא הואיל ואינו יכול לתקן בענין אחר אבל התם שהבעלים במדינת הים אם היה מת אין לו דין חטאת להיות קרב ואז לא יקריבוהו אספק: **דתנן** מצורע שהביא קרבן עני וכו'. דתנן גרסי' ואע"ג דדברי ר' אליעזר אינן שנויין במשנה לא חש להאריך ולומר תניא על דבריו הואיל ולא היה צריך לדבריו כ"כ אלא לדברי ר"ש ור"י אבל בערכין פרק השג יד (דף יח:) קאמר תניא ר' אליעזר בן יעקב אומר כו' ושלשתן מקרא אחד דרשו:

למחרת מביא אשמו ולוגו עמו. פירש"י בספק מצורע אייר (א) למחרת טבילתו שהוא יום הבאת קרבנותיו והך בריתא מייתי לה בזבחים פ' התערובת (דף עו.) ושם פי' רש"י למחרת ביום שמיני לצרעתו הר"ג מייתי לה במנחות פרק בתרא (דף קה.) ופי' רש"י שם למחרת ביום ס"א והכל אחד הוא שיום ס"א במקום שמיני לצרעתו אלא שהולרך להתאחר ס' יום משום דשמא נזיר טמא הוא ואז תגלחת שניה שלו והכי מתניא בתוספתא דנזיר ספק נזיר טהור אבל ודאי נזיר היה ספק מצורע טמא ספק מצורע טהור אבל ודאי מצורע היה פירוש הוא יודע שהיה נזיר אבל אינו יודע אם נטמא למת או לאו וכן יודע הוא שמצורע היה אבל אינו יודע אם (ב) נטמא בצרעתו אי לאו אוכל בקדשים לאחר ס"א יום ושותה יין ומטמא למתים לאחר מאה וכ' יום כילד אומרים לו נזיר טמא אתה וצריך אתה לעשות כל דין נזיר טמא ואחר תתחיל נזירות טהרה הזה ושנה וגלח והביא קרבן מנה ז' והזה ושנה ומבקש לגלח אומר לו טהור אתה ואין טהור מגלח פחות מל' יום פירוש שמא נזיר טהור אתה לא ומנה כ"ג פירוש כדי להשלים ל' מנה ל' ובקש לגלח אומרים לו נזיר טהור אתה ואי אתה מגלח אלא על הדמים פירוש עד שיזרק הדם עליו מאחד מקרבנותיו שהוא מביא ג' בהמות חטאת עולה ושלמים ואין מעכב אותו מלגלח אלא אחד מהן כילד הוא עושה מביא עולת בהמה ומתנה אם טהור הוא זו חובה ואם לאו נדבה וכשיזרוק דמה יכול לגלח פירוש לכך יתנה מן העולה ולא מן החטאת שאין חטאת בהמה באה על הספק וכן לא על השלמים ששלמי נזיר טעונים תנופה וזהו ספק מצורע ואינו יכול להניף ועוד שהן טעונין לחם וזרוע בשלה ואין שלמים באין נדבה הילכך אין יכול להתנות שיהיה מוכשר לגלח אלא בזריקת דמי העולה כילד יעשה להחמיר עליו מביא פיילי חרס חדשה ונותן לתוכה רביעית מים חיים ומביא לפור דרור פירוש כדרך כל המצורעים בתגלחת הראשונה וחטאת העוף כדין טמא פירוש דשמא נזיר טמא הוא ותגלחת זו של טומאה היא ואין מתחיל נזירות טהרה עד שיביא חטאת טומאה שחטאתו מעכבתו אבל אשמו אינו מעכבו ושהא אותו